Dravci, sovy a jejich vliv na populace hlodavců

kulatý stůl

Jan Plesník

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Praha

jan.plesnik@nature.cz

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Praha

27.2.2024

STOP!
zastavme
likvidaci
českého
zemědělství

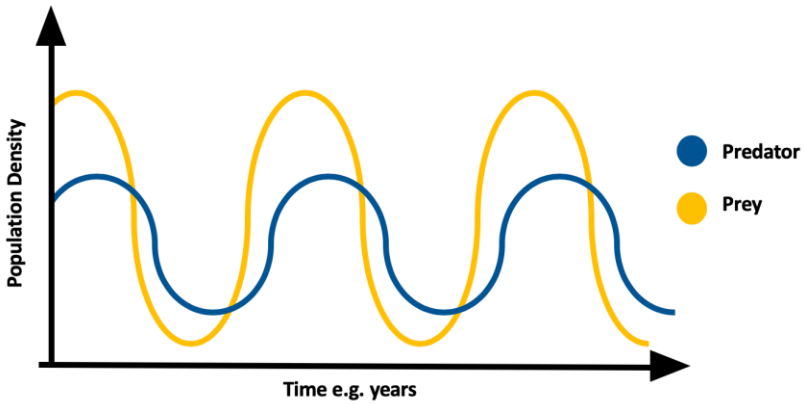

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Vztah predátor – kořist
- Jedna z nejdéle studovaných mezidruhových vazeb v ekologii
- Matematické modely, pokusy a terénní údaje

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Modely v. realita
  - Bionomické charakteristiky predátora a kořisti
  - Více predátorů
  - Více kořisti
  - Synergický efekt hnacích sil

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Početnost ptáků je limitována

1) Množstvím a dostupností potravy
2) Nabídkou hnízdních příležitostí, míst k nocování či odpočinku

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Reakce ptačích predátorů na dostatek potravy
- ✓ Větší počet vajíček ve snůšce
- ✓ Větší počet vyvedených mláďat (asynchronní líhnutí)
- ✓ Opakované hnízdění
- ✓ Celkově vyšší úspěšnost rozmnožování
- ✓ Nižší mortalita první věkové třídy (kohorty)

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Gilda myofágních predátorů
  - Specialisté
  - Generalisté
- Portfoliový efekt

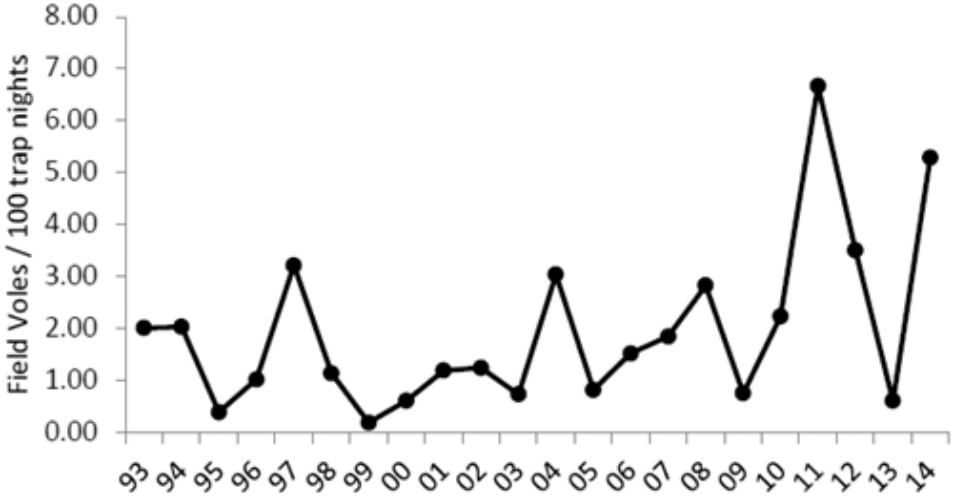
Ptačí predátoři v. hlodavci

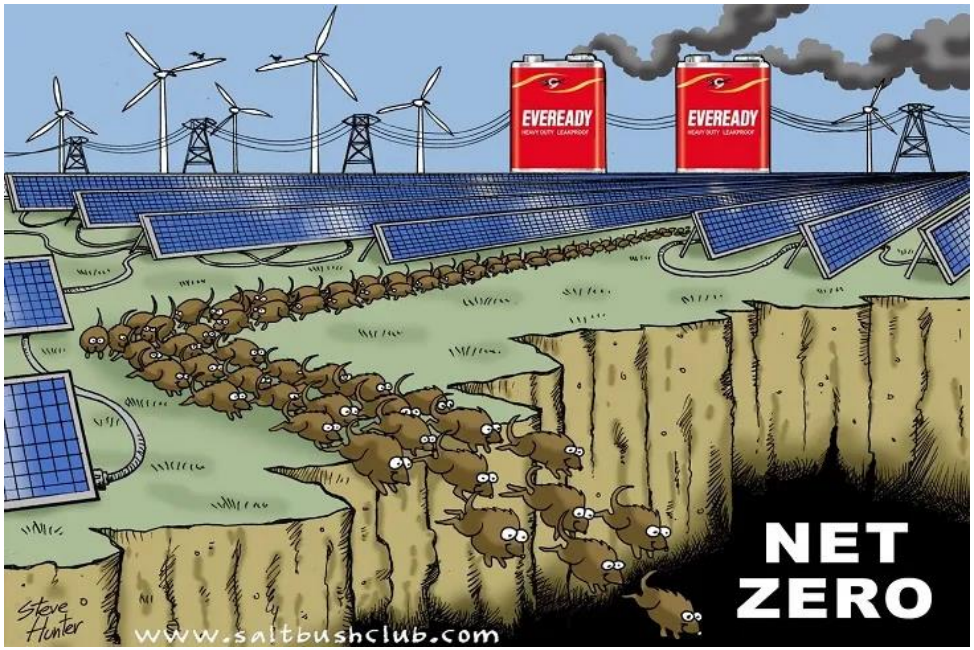
- Teorie optimálního získávání potravy (OFT)
- Berličky

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Hrabošovití procházejí populačními cykly

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Řada hypotéz vysvětlujících populační cykly hrabošovitých (I)
  - Vnější činitelé
    - Predace
    - Patogenní organismy a parazité(nemoci)
    - Potrava
    - Chemické obranné látky ve vegetaci

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Řada hypotéz vysvětlujících populační cykly hrabošovitých (II)
  - Vnitřní činitelé
    - Fyziologický stav
    - Genetické vlivy
    - Věková struktura
    - Mateřský efekt
  - Kombinace vnějších a vnitřních činitelů

Ptačí predátoři v. hlodavci

Populační cykly hrabošovitých

- Puzzle poznatků
- Deset dosud nezodpovědných otázek
- Jednoznačné vysvětlení neznáme

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Od začátku tisíciletí utlumování populačních cyklů hrabošovitých v Evropě
- Probíhající a očekávané změny podnebí

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Od r. 2019 synchronní gradace hraboše polního v Evropě

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Podpora ptačích predátorů
- Nabídka umělých dutin
- Nabídka hnízdních podložek
- Berličky a další místa vyhlížení kořisti

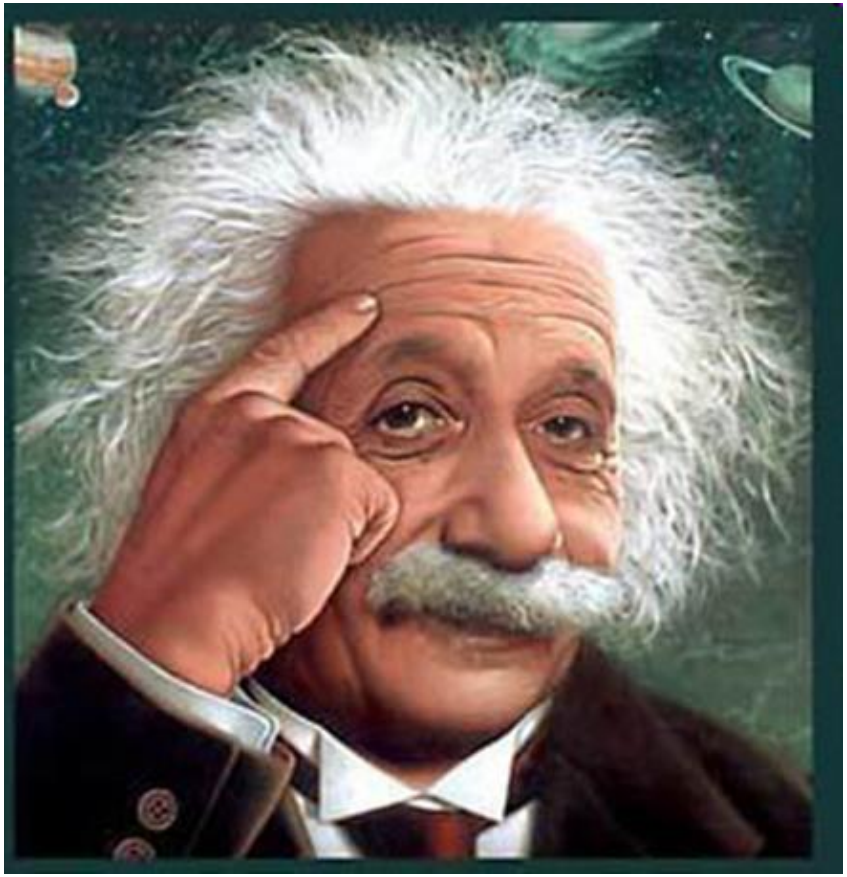

Ptačí predátoři v. hlodavci

- Otázka regulace ekonomicky a epidemiologicky závažných hlodavců v zemědělské krajině a lesních ekosystémech v ČR

- Dívejte se pozorně na přírodu a pak všechno pochopíte lépe
- Albert Einstein

- Děkuji za pozornost

